

FELIKS KAZIMIERZ TERLIKOWSKI

1885 — 1951

M. GÓRSKI

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE O PROF. F. K. TERLIKOWSKIM

Feliks Kazimierz Terlikowski urodził się w Łowiczu 13 stycznia 1885 r. jako syn pracownika kolejowego. Uczęszczał najpierw do Praskiego Gimnazjum w Warszawie i tutaj zastała go walka o szkołę polską w r. 1904. Było to powodem, że dopiero w r. 1906 mógł Terlikowski rozpocząć studia uniwersyteckie. Zapisał on się na Wydział Przyrodniczy Uniwersytetu w Genewie i studiował tam przede wszystkim chemię, zyskując sobie uznanie jako zdolny student, czego dowodem było to, że w końcu 1909 r. został asystentem przy katedrze chemii analitycznej w Genewie. W r. 1910 uzyskał stopień doktorski. Ciągnęło go jednak do kraju i w r. 1911 znalazł się w Dublinach, gdzie pełniąc obowiązki asystenta, a później adiunkta przy Zakładzie Chemii Rolniczej, studiował jednocześnie rolnictwo. W r. 1914 uzyskał dyplom ukończenia Akademii Rolniczej w Dublinach.

Wypadki wojenne końca 1918 r. spowodowały wyjazd Terlikowskiego z Dublin do tworzącego się naówczas Uniwersytetu w Poznaniu. Zostaje on w Poznaniu powołany na profesora Gleboznawstwa i staje się jednym z organizatorów Wydziału Rolniczo-Leśnego, poświęcając się jednocześnie całkowicie zorganizowaniu Zakładu Gleboznawstwa i pracy naukowej. Od samego początku swej działalności naukowej w Poznaniu Terlikowski rozpoczął badania gleboznawcze terenów woj. poznańskiego i graniczących z nim województw. Te badania prowadzone w ciężkich warunkach materialnych pozwoliły jednak Terlikowskiemu zgromadzić koło siebie sporą ilość młodych pracowników. Zbadano w skali 1:100.000 całe województwo poznańskie, wyniki tych badań umieszczone zostały w licznych publikacjach w Rocznikach Nauk Rolniczych. Trzeba zaznaczyć, że w pracach tych Terlikowski wysunął odmienną nieco klasyfikację gleb, bardziej dopasowaną do potrzeb rolnictwa niż dotychczas stosowana klasyfikacja, oparta przeważnie na badaniach S. Miklaszewskiego.

Oprócz prac kartograficznych, gleboznawczych, Terlikowski prowadził również badania o charakterze chemiczno-rolniczym. Prace te do-

tyczyły przeważnie zagadnień związanych z żyznością gleby, oraz zagadnień dotyczących właściwości nawozów szczególnie ważnych dla stosunków rolniczych w Polsce. Te ostatnie prace były prowadzone zespołowo w porozumieniu z innymi placówkami chemiczno-rolniczymi.

Prowadzone badania gleboznawcze i chemiczno-rolnicze doprowadziły nie tylko do bardzo poważnych wyników, ale również do stworzenia szkoły z której wyszedł cały szereg bardzo poważnych badaczy dziś zajmujących już stanowiska samodzielne w nauce.

Feliks Kazimierz Terlikowski ogłosił przeszło 100 prac, przeważnie w języku polskim w Rocznikach Nauk Rolniczych. Nie ma ani jednego tomu tego czasopisma, w którym nie znaleźlibyśmy, albo jego pracy, albo też pracy jego współpracowników.

Cieszył się Terlikowski ogólnym uznaniem jako wybitny pracownik naukowy. To też był on członkiem zwyczajnym Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie oraz członkiem zwyczajnym zamiejscowym Tow. Naukowego Warszawskiego, członkiem T-wa. Przyjaciół Nauk w Poznaniu oraz członkiem-korespondentem Czechosłowackiej Akademii Rolniczej. Tuż przed śmiercią został Terlikowski odznaczony Państwową Nagrodą 1-go stopnia za całość naukowej działalności i głębokie podejście do zagadnień w dziedzinie gleboznawstwa i chemii rolniczej. Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Prof. Terlikowski był jednym z założycieli Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego i jego prezesem w latach 1945—1949.

Umarł prof. Terlikowski 23 lipca 1951 r. w Poznaniu.

Polska nauka rolnictwa straciła w prof. Terlikowskim rzetelnego pracownika naukowego o niezwyklej pracowitości i głębokim oddaniu pracy naukowej.